ରାଜ୍ କୁମାର

ବନାମ

ରମେଶଚାନ୍ଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅକ୍ଟୋବର 1, 1999

[ବି.ଏନ୍. କିର୍ପାଲ ଏବଂ ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା,1908:

ଆଦେଶ 32 ନିୟମ 1 ଏବଂ 15 - ଅଭିଭାବକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି - ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ପାଖରେ ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ - ପରିସରର ମାଲିକ, ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଅସ୍ଥିର ବ୍ୟକ୍ତି – ଆଦେଶ 32 ଅନୁଯାୟୀ ,ନିୟମ 15 ସହିତ ପଢାଯାଉଥିବା ନିୟମ 1ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ - ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ପିତାଙ୍କୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଭିଭାବକ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ - ପରେ, ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହେବା ପରେ ମାମଲାଟି ପୁନର୍ବାର ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଗତ ହୋଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଇନର ଧାରା 52 ରୁ 55 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଭାବକ / ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ ନକରି ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ- ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଏହି ମାମଲାରେ ଆଦେଶ 32, ନିୟମ 1 ଏବଂ 15 ସିପିସି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଇନର ଧାରା 52 ରୁ 55 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଏହାର ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ - ଭଡ଼ା ଏବଂ ଉଚ୍ଛେଦ - ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ -ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଇନ,1987- *ଧାରା 50, 52 53, 54 ଏବଂ55*

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5674/1999

ସି.ଆର୍.ସଂଖ୍ୟା814/1997ରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 3.7.98 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ,ଡଃ.ଏ.ଏମ୍. ସିଂହଭି, ଏମ୍.ଏସ୍. ଧିଲୋନ୍ ଏବଂଏମ୍.ପି.ଶୋରାୱାଲା

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ, ରାଜୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରନ, ଗୁଆନେନ୍ଦ୍ର ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଭାରତ ସଙ୍ଗଲ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ରାଜ କୁମାର, ଅପିଲକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଜଣେ ମାନସିକ ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଟନ୍ତି । ରାଜ କୁମାରଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ପରିସରରୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ବାଦ ମିତ୍ରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନର ଉତ୍ତରରେ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ଜଣେ ଦୁର୍ବଳ ଅସୁସ୍ଥ ମାନସିକତାର ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ କୌଣସି କାରବାର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହନ୍ତି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅଭିଭାବକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବାରୁ ପିତା ଅଭିଭାବକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ସିପିସିର ଆଦେଶ 32, ନିୟମ 15 ସହିତ ପଠିତ ନିୟମ 1 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 4.8.93 ତାରିଖର ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପିତାଙ୍କୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଭିଭାବକ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶଟି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରି ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ରାୟ 20.10.93 ତାରିଖର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଭିଭାବକ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାର ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ।

ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ମାମଲାର ବିଚାର ପରେ, ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ,ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ 3.7.98 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ଯେ, ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଆଇନ, 1987ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଆବେଦନଟି ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନର ଧାରା 52, 53, 54 ଏବଂ 55 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଭାବକ / ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ

ନିଯୁକ୍ତ ନକରି ଭଡା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ, ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ଯୋଗ୍ୟତା ଉପରେ ବିଚାର କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ।

ଧାରା 52 ରୁ 55 ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1987 ର ଅଧ୍ୟାୟ VI ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ "ଆରୋପିତ ମାନସିକ ରୋଗୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକାନା, ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିର ହେପାଜତ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ପରିଚାଳନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନ୍ୟାୟିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ" ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।" ଧାରା 50 ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯାହା ମାନସିକ ଭାବରେ ଅସୁସ୍ଥ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଧାରଣ କରିଥିବା ଆରୋପିତ ହୋଇଛି । ଏପରି ଆବେଦନ କେବଳ ଧାରା 50 ର ଉପ-ଧାରା (1)ର ଖଣ୍ଡ (a) ରୁ (d) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଧାରା 52 ରୁ 55 ସମେତ ଅଧ୍ୟାୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ଧାରା 50 ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଜଣେ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆବେଦନ କିମ୍ବା ବିବାଦ ଉଠାଇବା ବିଷୟରେ ବିଚାର କରେ ନାହିଁ ।

ଏହି ମାମଲାରେ ଯାହା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା ତାହା ହେଉଛି ଆଦେଶ 32, ନିୟମ 15 ସହିତ ପଠିତ ନିୟମ 1 । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଅଭିଭାବକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ଆଗରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପିତାଙ୍କୁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଅଭିଭାବକ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକ କିଛି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଆମ ମତରେ, ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ, ଉଚ୍ଛେଦ ଆବେଦନ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1987 ର ଧାରା 52 ରୁ 55 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଳନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଏହି ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 814/1997 ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଯେତେ ସତ୍ୱର ସମ୍ଭବ, ବିଶେଷ କରି ଛଅ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଫଏସଲା କରିବା ଉଚିତ ।

ଆର୍. ପି   ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷା ରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କାରଣ ଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯାନ୍ୱୟନ ଓ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶୁଭଶ୍ରୀ ମିଶ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ